

Шармар Ольга Михайлівна, доцент
кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ КОРУПЦІЙНИХ ПРОСТУПКІВ

Актуальність дослідження критеріїв класифікації корупційних правопорушень зумовлена необхідністю удосконалення положень законодавства про кримінальну відповідальність для посилення боротьби з корупцією. Науковою розробкою цього питання займалися такі вчені як: О. О. Дудоров, В. І. Борисов, З. А. Загиней, В. М. Киричко, М. І. Мельник, В. О. Навроцький, В. І. Осадчий, А. В. Савченко, В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, М. І. Хавронюк, А. Н. Ярмиш та ін.

Корупційними злочинами відповідно до чинного Кримінального кодексу України вважаються злочини, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також злочини, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 366-1, 368-369-2 цього Кодексу [1]. Згідно з Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22.11.2018 р. № 2617-УШ вводиться поняття «кримінальне правопорушення», яке складається з кримінального проступку та злочину. До корупційних кримінальних правопорушень будуть відноситися кримінальні правопорушення, передбачені ст.ст. 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 366-1, 368-369-2 цього Кодексу [2].

Із цієї класифікації корупційних правопорушень, враховуючи вид і розмір покарання до корупційних проступків відносяться: ч. 1 ст. 210 «Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків з бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням» України; ч. 1, 3 ст. 357 «Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження» КК України; ч. 1 ст. 364-1 «Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми» України; ч. 1 ст. 366-1 «Декларування недостовірної інформації» КК України.

Аналізуючи склади цих кримінальних проступків необхідно зазначити, що деякі з них не містять корупційної складової. Так, частина 1 ст. 210 «Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків з бюджету чи надання кредитів з бюджету без

встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням» КК України за своєю суттю не є корупційним правопорушенням (проступком) у зв'язку з тим, що не містить мети одержання неправомірної вигоди, що є ознакою корупційного правопорушення. Частина ст. 357 «Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження» КК України передбачає:

«викрадення, привласнення, вимагання офіційних документів, штампів чи печаток або заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання особи своїм службовим становищем, а так само їх умисне знищення, пошкодження чи приховування, а також здійснення таких самих дій відносно приватних документів, що знаходяться на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності, вчинене з *корисливих мотивів або в інших особистих інтересах*». Це свідчить про те, що заволодіння службовою особою документами, штампами, печатками, тим більше їх пошкодження не завжди відбувається з метою одержання неправомірної вигоди у ст. 357 КК України, айв інших особистих інтересах, які можуть не передбачати мети одержання неправомірної вигоди, а за її відсутності кримінальний проступок не може бути корупційним [3, с. 90]. Однак, поряд із зазначеним переліком корупційних кримінальних правопорушень, передбачених у ст. 45 КК України, до них не було включено склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 160 «Підкуп виборця, учасника референдуму КК» КК України тощо.

Таким чином, вважаємо за необхідне розширити перелік корупційних кримінальних правопорушень, зокрема проступків залежно від критеріїв їх поділу, а саме, наявністю мети одержання неправомірної вигоди.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22.11.2018 р. №2617-VIII

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19/print>.

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III (у редакції від 02.10.2019) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2341-14>.

3. Запотоцький А.П. Шармар О.М. Проблемні питання кримінальної відповідальності за корупційні злочини. *Юридична наука*. № 1. 2016. С. 85-92.